

Jaarverslag 2019

Stg. Passend Onderwijs
Brabantsewal PO,
te Bergen op Zoom

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemene informatie	1
Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid	4
Financiële informatie	13
Treasurybeleid	15
Continuïteitsparagraaf	16
Verslag Raad van Toezicht	22
Verslag Ondersteuningsplanraad (OPR)	24

Jaarrekening:

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	26
Balans per 31 december 2019	30
Staat van baten en lasten 2019	31
Kasstroomoverzicht 2019	32
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	33
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	36
Bestemming van het resultaat	39
Gebeurtenissen na balansdatum	40
Verbonden partijen	41
Verantwoording subsidies	42
WNT-Verantwoording 2019	43
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	46
Ondertekening door bestuurders en raad van toezicht	47

Overige gegevens:

Statutaire bepaling van het resultaat	49
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50

Bestuursverslag 2019

SWV PO3001 – Primair Onderwijs

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht op **18 juni 2020**
Vastgesteld door de Directeur-bestuurder op 18 juni 2020

Inhoudsopgave

1.	Algemene Informatie	1
2.	Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid	4
3.	Financiële informatie	13
4.	Treasurybeleid.....	15
5.	Continuïteitsparagraaf	16
B1.	Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem....	19
B2.	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.....	19
B3.	Verslag toezichthoudend orgaan en medezeggenschap.....	22
6.	Verslag Raad van Toezicht	22
7.	Verslag Ondersteuningsplanraad (OPR).....	24

1. Algemene Informatie

Inleiding

In dit bestuursverslag wordt aandacht besteed aan de (financiële) activiteiten van Stichting Passend Onderwijs Brabantsewal in kalenderjaar 2019. Dit bestuursverslag is ter informatie met de Deelnemersraad besproken op 4 juni 2020. De directeur-bestuurder stelde het vast op 18 juni 2020 en de Raad van Toezicht keurde het verslag goed op 18 juni 2020.

Jaarrekening

De in dit verslag opgenomen jaarrekening 2019 van St. Passend Onderwijs Brabantsewal is opgesteld door Dyade Onderwijsbedrijfsvoering B.V. in samenwerking met Infinite Financieel. Deze jaarrekening is gecontroleerd door accountantskantoor Astrium.

Missie en visie

Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO vertaalt de landelijke doelstelling van Passend Onderwijs in de volgende missie:

Elk kind krijgt de ondersteuning die zorgt voor een optimale en ononderbroken ontwikkeling, waarbij de leerling zich goed voelt en met respect en waardering wordt behandeld. Het onderwijs in ons samenwerkingsverband biedt ieder kind een onderwijsplaats die past bij zijn ondersteuningsbehoefte. Dit onderwijs vindt zoveel mogelijk dicht bij de leefomgeving van het kind plaats en wordt verzorgd door leerkrachten die het onderwijs voortdurend afstemmen op de behoeften van de leerling. Ouders van leerlingen zijn tevreden over de kwaliteit van het onderwijs, de ondersteuning en de plaatsing van hun kind.

Welke ontwikkelingen vinden wij belangrijk, hoe ziet de toekomst eruit en welke ambities hebben we? Onze missie wordt gerealiseerd op basis van de visie bestaande uit:

1. Alle scholen voldoen aan de eisen van het basisarrangement van de inspectie en leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de leerlingen tot volwaardige leden van de maatschappij.
2. Alle scholen hebben de met het samenwerkingsverband afgestemde basisondersteuning op orde.
3. Elke leerling krijgt een onderwijsaanbod afgestemd op zijn onderwijsbehoeften. Indien nodig hoort daar persoonlijke ondersteuning en/of gezinsondersteuning bij. We hanteren een integrale benadering en werken samen met de gemeenten voor de ondersteuning op zorg en in het gezin.
4. Intern begeleiders en leerkrachten vertalen (evt. samen met het samenwerkingsverband) de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling in haalbare onderwijs- en ondersteuningsdoelen met een handelingsgericht karakter.
5. Leerlingen kunnen, indien nodig, onderwijs volgen op een school voor Speciaal Onderwijs (SO) of Speciaal Basisonderwijs (SBO); plaatsing op één van deze scholen is, indien mogelijk, tijdelijk van aard.
6. Leerkrachten kunnen het effect van hun eigen handelen onderzoeken en zo nodig aanpassen. Vernieuwend in dit opzicht is dat de ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband grotendeels bestaat uit deskundigheidsbevordering van de leerkrachten en intern begeleiders.
7. Ouders worden betrokken bij het onderwijsproces vanuit hun verantwoordelijkheid, betrokkenheid en ervaringsdeskundigheid.
8. Het samenwerkingsverband houdt een efficiënte en functionele ondersteuningsstructuur in stand, die tot uiting komt in de basis-, breedte- en diepteondersteuning.
9. Het samenwerkingsverband zoekt proactief de dialoog met regionale partners op het gebied van onderwijs, welzijn en jeugdbeleid.
10. De financiële inrichting van het samenwerkingsverband treft een balans tussen de financiering van de basisondersteuning, de breedte-ondersteuning en de diepte-ondersteuning. Het streven is dat door verhoging van het niveau van basisondersteuning minder diepte-ondersteuning noodzakelijk zal zijn.

Juridische structuur

De rechtspersoon van het bevoegd gezag is een stichting. De Stichting Passend Onderwijs Brabantsewal is op 30 oktober 2013 opgericht en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Breda onder dossiernummer 59150874. Per 1 januari 2019 zijn de gewijzigde statuten van kracht.

Organisatiestructuur en personele bezetting

In het samenwerkingsverband werken reguliere basisscholen, het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs uit de regio West-Brabant samen, te weten de scholen uit gemeenten Bergen op Zoom, Woensdrecht en Steenbergen.

Het samenwerkingsverband heeft drie personeelsleden in dienst, zijnde de directeur-bestuurder, de managementassistente en de beleidsmedewerker kwaliteit en AVG (0,7 fte). In juni 2019 is besloten het jaarcontract van de beleidsmedewerker niet om te zetten in een vast dienstverband. Per augustus 2019 is de vacature voor deze functie opnieuw uitgezet en in november is een nieuwe beleidsmedewerker aangesteld (start 1 maart 2020).

Daarnaast verricht een Expertiseteam werkzaamheden voor het samenwerkingsverband op basis van detacheringsovereenkomsten.

De bureauorganisatie van het samenwerkingsverband is gehuisvest in ruimtes die gehuurd worden in het kantoorpand van Dyade, Marslaan 1, Bergen op Zoom.

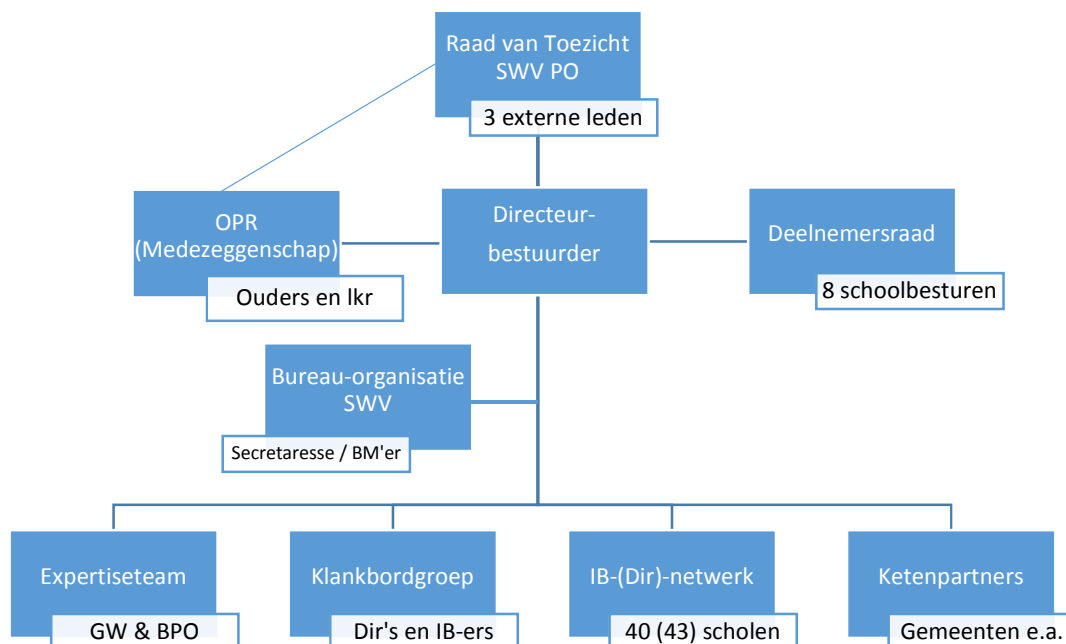
Ontslagvoorziening

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking: voor het verslagjaar 2019 is deze categorie niet van toepassing.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT: naast de hierboven vermelde functionarissen zijn geen andere functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging hebben ontvangen (ook niet boven het individuele WNT-maximum).

Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden. Er is een bedrag van € 1.000 uitgekeerd aan de beleidsmedewerker in het kader van 'verlengd aanbod externe ondersteuning', e.e.a. conform de CAO PO.

Nieuw Organogram Samenwerkingsverband

Stichtingsbestuur

Sinds de wijziging in de bestuurlijke inrichting is per 1 januari 2019 de toenmalige directeur aangesteld als directeur-bestuurder. De acht aangesloten schoolbesturen zijn vertegenwoordigd in de Deelnemersraad. Daarnaast heeft ook het Speciaal Onderwijs Cluster 2 een afvaardiging in de Deelnemersraad.

Samenstelling Deelnemersraad

De acht deelnemende schoolbesturen zijn:

Naam schoolbestuur	KvK-nr	Statutaire Zetel / KvK
Lowys Porquinstichting	41106257	Bergen op Zoom
Stichting SOM	20136591	Bergen op Zoom
Stichting Islamitisch Primair Onderwijs	20147556	Breda
Stichting ABBO	41107326	Bergen op Zoom
Stichting Kruislandse Scholen	41102634	Kruisland
Stichting KPO	41102186	Roosendaal
Stichting RK Mytyschool	41103659	Roosendaal
Het Driespan, Koraalgroep	20096129	Etten-Leur

De Deelnemersraad is per 1 januari 2019 als volgt samengesteld:

Technisch voorzitter : dhr. L. Soffers (Stichting SOM)
Afgevaardigd vanuit Stichting SOM : mevr. H. Meulblok
Leden : mevr. E. Kooijmans (LPS)
: mevr. M. van den Branden (EI Feth)
dhr. C. van Loenhout (ABBO)
dhr. T. Matthijssen (De Zonneberg)
dhr. S. Hofkes (Driespan/Koraal)
dhr. G. Kusters (DB-lid) (Mytyschool Roosendaal)
mevr. E. Danneels (KPO Roosendaal)

Raad van Toezicht

In juni 2019 heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht besloten zijn toezichhoudende functie te beëindigen. In november is na een sollicitatieprocedure een nieuwe voorzitter aangesteld in de persoon van dhr. H. van Daelen. De heer Van Daelen heeft jarenlange ervaring in het onderwijs en als bestuurder van een schoolbestuur PO in Tilburg. Daarnaast maakt dhr. Van Daelen onderdeel uit van de Raad van Toezicht van SWV Stroomland (Nijmegen e.o.). De samenstelling van de RvT is per november 2019 als volgt:

Voorzitter : dhr. H. van Daelen (voorzitter)
Lid : mevr. F. Assink
Lid : dhr. M. Bakker

Directeur -> Directeur-bestuurder

Per 1 januari 2019 is de toenmalige directeur aangesteld als directeur-bestuurder (mevrouw H.M.B. Persoon). De functie van directeur-bestuurder kent de volgende resultaatgebieden:

1. Strategische beleidsvorming en vaststelling
2. Beleidsvoorbereiding en uitvoering
3. Leiding en sturing organisatie
4. Professionalisering

Verantwoording wordt afgelegd aan de intern toezichthouder, zijnde de raad van toezicht over de effectiviteit / bruikbaarheid en de efficiëntie van het gevoerde beleid en de behaalde resultaten uit het ondersteuningsplan en het jaarplan alsmede aan de Onderwijsinspectie.

De directeur-bestuurder is bevoegd alle voor de uitvoering van haar functie noodzakelijke handelingen te verrichten. Hiertoe is met de aangesloten schoolbesturen en de Raad van Toezicht een toezichtkader vastgesteld.

Aangesloten scholen

De volgende scholen vallen onder het samenwerkingsverband Brabantse Wal PO:

LPS	02RC	De Driemaster	06HN	De Poorte
	03GP	De Open Hof	07XV	Groen van Prinsterer
	10PF	De Welle	09BD	Anton van Duinkerken
	05KQ	Het Kompas	17XI	Marco Polo
	03WG	De Wegwijzer	17YE	De Grebbe
	07BP	Pius X	16EB	Sancta Maria
	16FL	Octopus	06IH	De meulenrakkers
	09KN	De Stappen	10FQ	Klim-Op
	03MW	Het Palet	07TR	De Borghoek
	10NS	St. Maarten	09UU	De Toermalijn
	03MO	Ste Marie	08WY	De Biezenhof
	03XP	Merijntje	07MX	Maria Regina
	03QW	Op Dreef	04SY	Gummarus
	04ZF	Petrus en Paulus	24AE	Lodijke
	04OA	De Springplank		
ABBO	15DW	De Nieuwe Veste		
	06VP	Rode Schouw		

	11XZ	De Aanloop		
	07FD	Montessorischool		
	12PX	De Krabbenkooi		
	12HG	School Oost		
SOM	05YQ	De Regenboog		
	06AI	De Noordster		
	27RU	De Dobbelsteen		
	24AF	De Kreek		
SIPO	24EL	Ei Feth		
St.Kruislandse scholen	04RM	De Zonneberg		
Koraal	07WD	De Kornalijn		
KPO Roosendaal	16LO	De Kameleon		
Mytyschool Roosendaal	02SZ	Mytyschool Roosendaal		

2. Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid

Beleid en kernactiviteiten

In 2019 is verder uitvoering gegeven aan het Ondersteuningsplan dat loopt van 1 augustus 2017 tot 1 augustus 2021.

Het Bestuur van het samenwerkingsverband heeft de systematiek gehandhaafd om deels volgens het schoolmodel en deels volgens het expertisemodel te (blijven) werken. Dit betekent dat scholen / besturen vanuit het samenwerkingsverband een bedrag van € 115 per leerling ontvangen. Dit bedrag is 'geoormerkt' en wordt door schoolbesturen aangewend voor de basisondersteuning. Jaarlijks leggen schoolbesturen verantwoording af aan het bestuur van het Samenwerkingsverband over de doelmatigheid van de besteding van deze middelen. Daarnaast vertaalt het beleid zich in concrete ondersteuningsactiviteiten die zijn weergegeven in verscheidene programma's.

Beoogde kwalitatieve resultaten passend onderwijs

Het samenwerkingsverband heeft aan het einde van de planperiode de volgende resultaten behaald:

1. Alle basisscholen hebben in augustus 2018 de basisondersteuning op orde.
2. In augustus 2019 beschikken alle scholen over een schoolondersteuningsprofiel dat door middel van audits gerealiseerd is.
3. Benodigde (extra) ondersteuning wordt preventief gesignaleerd door scholen en effectief georganiseerd door het samenwerkingsverband. Deze extra ondersteuning leidt tot realisatie van de doelen (zie kwantitatieve resultaten 3 en 4). Om deze doelen te bereiken wordt expertise vanuit voormalig cluster 3 en 4 en andere externe expertise naar behoefte ingezet in de scholen om de deskundigheid bij leerkrachten verder te vergroten.
4. Voor leerlingen met een gecombineerde zorg-onderwijsbehoefte wordt integraal samengewerkt met professionals. Als ondersteuning in de thuisituatie nodig is, trekt het samenwerkingsverband op met gemeenten (CJG) en externe experts.
5. De kwaliteit van het samenwerkingsverband wordt systematisch geëvalueerd; de betrokkenheid van ouders en scholen over de inzet van het samenwerkingsverband wordt eveneens systematisch geëvalueerd waarbij de norm wordt gesteld op 80% tevredenheid.
6. De inspectie spreekt haar positieve waardering uit over de werkwijze en de resultaten van het samenwerkingsverband.

Beoogde kwantitatieve resultaten passend onderwijs

Gestreefd wordt naar het terugdringen van het aantal leerlingen in het speciaal (basis-) onderwijs (S(B)O). Niet als doel op zich, wel als gevolg van het feit dat scholen / leerkrachten beter in staat zijn af te stemmen op de onderwijsbehoeften van leerlingen. Het streven is het SBO-leerlingenaantal terug te dringen van 156 (okt. 2016) naar 140 (okt. 2021). Het SO-leerlingenaantal van 172 (okt. 2016) naar 159 (okt. 2021). Het samenwerkingsverband heeft aan het einde van de planperiode de volgende resultaten behaald:

1. Alle leerplichtige leerlingen staan ingeschreven op een school.
2. Het samenwerkingsverband kent geen thuiszitters.
3. Er worden in het regulier onderwijs zoveel mogelijk leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften opgevangen.

4. Wanneer de kwaliteit in het basisonderwijs nog verder stijgt, zal het aantal leerlingen dat deelneemt aan het speciaal (basis-)onderwijs verminderen. Anders gezegd zullen méér leerlingen in het regulier onderwijs passend onderwijs ontvangen.
5. Alle financiële middelen zullen worden ingezet. Het resultaat wordt weergegeven in de meerjarenbegroting en kent een maximum resultaat van € 460.000 in het kader van weerstandvermogen (voor de opbouw van het weerstandvermogen: zie de paragraaf *Risico's en interne beheersing* in de Continuïteitsparagraaf.)
6. Het weerstandvermogen is ten opzichte van 2018 verhoogd: op verzoek van de Raad van Toezicht is extra reserve noodzakelijk met het oog op een mogelijke afname van de rijksbijdrage. Verwacht wordt de reserve in 2020 verder te verhogen in verband met het feit dat er meer personeel op de loonlijst van het samenwerkingsverband wordt geplaatst.

Het boeken van kwantitatieve resultaten is grotendeels afhankelijk van de (verbetering van de) ondersteuningsmogelijkheden van de scholen. Deze gedachte sterkt ons in onze opvatting dat de deskundigheidsbevordering van leerkrachten en intern begeleiders de belangrijkste inzet is voor het realiseren van de doelen, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Aanvullend

Aanvullend op de genoemde resultaten heeft het samenwerkingsverband een plan ontwikkeld om de financiële reserves doelmatig te besteden. Inhoudelijk en financieel wordt hiervan verslag gedaan in deze rapportage.

Ontwikkelingen

Leerlingaantal op 1 oktober 2019 vergeleken met 2014 t/m 2018. Voor het eerst in jaren is er sprake van een lichte groei in de totale leerlingaantallen. De ontwikkeling van de laatste jaren laat het volgende beeld zien:

Leerlingaantallen	1-10-2019	1-10-2018	1-10-2017	1-10-2016	1-10-2015	1-10-2014
Totaal incl. SBO	8432	8374	8403	8491	8612	8794

Deelnamepercentages				
	Brabantse Wal PO 3001		Landelijk	
	SBO *)	SO **)	SBO	SO
1-10-2011	2,42%	2,13%	2,68%	1,65%
1-10-2012	2,22%	2,05%	2,60%	1,63%
1-10-2013	1,92%	2,12%	2,52%	1,63%
1-10-2014	1,92%	2,08%	2,47%	1,63%
1-10-2015	1,85%	1,99%	2,35%	1,58%
1-10-2016	1,84%	2,04%	2,32%	1,58%
1-10-2017	2,20%	2,14%	2,34%	1,61%
1-10-2018	2,08%	2,28%	2,42%	1,67%
1-10-2019	2,13%	2,16%	2,49%	1,76%

*) De berekening van dit percentage komt tot stand op basis van het aantal leerlingen dat onderwijs volgt op de SBO-school.

***) De berekening van dit percentage komt tot stand op basis van het aantal afgegeven Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV's) voor het SO.

Het SBO-deelnamepercentage is t.o.v. vorig jaar met 0,05% iets gestegen (nagenoeg gelijk aan de landelijke stijging) en het SO-deelnamepercentage is gedaald met 0,12% (i.t.t. het landelijke percentage, dat met 0,09% stijgt). Het is op dit moment niet objectief meetbaar waardoor deze stijging/daling wordt veroorzaakt. Naast het 'tellen' geldt ook het 'vertellen'. Voor een nadere analyse: zie paragraaf *Diepteondersteuning*.

Doorlooptijden

Het samenwerkingsverband realiseert de doorlooptijd van processen binnen het samenwerkingsverband:

- in de breedteondersteuning;
- in de diepteondersteuning, het aanvragen van een toelatingsverklaring (TLV) SBO/SO;
- inzake klachten en bezwaar.

Governance ontwikkelingen (interne beheersing en toezicht)

De Raad van Toezicht bestaat uit drie externe leden. Per 1 januari 2019 is gestart met het nieuwe governance model, waarbij een directeur-bestuurder is aangesteld en de schoolbesturen zitting hebben in

een Deelnemersraad (zie organogram op pag. 2). De Raad van Toezicht fungeert als werkgever voor de directeur-bestuurder.
De statutenwijziging is 20 december 2018 gepasseerd bij de notaris en vastgelegd onder nr. 77553/KSR.

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Bestuurders, toezichthouders, OPR-leden en leden van de Klankbordgroep (bestaande uit directeuren en IB-ers van de scholen) ontvangen voor hun activiteiten ten behoeve van het samenwerkingsverband vacatiegelden, volgens de volgende afspraken:

Raad van Toezicht, voorzitter, per jaar	€ 2.500
Raad van Toezicht, leden, per jaar	€ 2.000
Besturen van DB-leden, per jaar	€ 1.500
Besturen van het AB samenwerkingsverband, per bestuurslid, per vergadering	€ 100
Besturen van Klankbordgroep, per deelnemer, per vergadering	€ 100
OPR-leden, per deelnemer, per vergadering *)	€ 40

*) Zoals in de CAO PO is gesteld, wordt voor de leerkrachten in de OPR geen vergoeding meer betaald; zij kunnen per schooljaar 60 uur van hun normjaartaak besteden aan OPR-werkzaamheden. Aan de ouders die deelnemen in de OPR wordt € 40 euro per vergadering uitgekeerd.

Inrichting passend onderwijs

Het samenwerkingsverband geeft in het ondersteuningsplan inzicht in hoe zij haar dekkend geheel van ondersteuningsvoorzieningen heeft ingericht. Daarbij wordt het proces beschreven van preventie, signalering en eerste aanpak tot aan een daadwerkelijk arrangement (de route). Daarnaast worden de voorzieningen omschreven, die het samenwerkingsverband heeft ingericht om de kortdurende ondersteuning en de arrangementen uit te voeren (het aanbod).

Ondersteuningsstructuur

Het samenwerkingsverband vat zijn ondersteuningsstructuur samen in basis-, breedte- en diepteondersteuning:

Programma 1 Basisondersteuning / Audits

Programma 1, Basisondersteuning is het aanbod op het gebied van passend onderwijs dat van alle basisscholen in het samenwerkingsverband wordt verwacht. Het niveau van basisondersteuning is in samenwerking met de scholen, besturen en de OPR vastgesteld, goedgekeurd en opgenomen in het Ondersteuningsplan 2017-2021.

Besturen ontvangen jaarlijks € 115,- per leerling om de basisondersteuning op orde te hebben en te houden. Verantwoording over de besteding van deze middelen vindt plaats via het verantwoordingsdocument, dat gebaseerd is op de documenten basisondersteuning en spreekwijzer.

Om objectief te meten wat het niveau van basisondersteuning is, zijn in 2018-2019 alle scholen geaudit. Als doel voor de af te nemen audits is gesteld:

- inzicht te geven in het niveau van de basisondersteuning; het auditrapport genereert input voor het schoolondersteuningsprofiel (SOP).
- de betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van de spreekwijzers te onderzoeken en verbeterpunten aan te geven.

Resultaat: bij 40 basisscholen zijn in schooljaar 2018-2019 de audits afgenomen aan de hand van een auditkader en handboek. 18 interne auditoren zijn opgeleid om de audits af te nemen. Elke audit werd geleid door een externe voorzitter, begeleid door twee interne auditoren. Uit de audits is gebleken dat alle scholen nagenoeg de basisondersteuning op orde hebben. Elke school ontving zijn eigen rapport met aanbevelingen; het samenwerkingsverband en de schoolbesturen ontvingen een overstijgend rapport. Deze is besproken tijdens de heidag met de schoolbesturen op 18 september 2019. De geformuleerde audit-adviezen vormen (o.a.) de basis voor het jaarplan 2020-2021.

Breedteondersteuning: programma's ter ondersteuning

De breedteondersteuning behelst 7 programma's aan ondersteuningsvoorzieningen. Voor de benodigde expertise ten behoeve van deze programma's zijn detacheringsovereenkomsten aangegaan met de desbetreffende medewerkers en hun werkgevers. Bij elk programma geldt het uitgangspunt dat leerlingen binnen het regulier onderwijs blijven en dat vooral gewerkt wordt aan de vaardigheden van de leerkrachten om nog beter af te stemmen op de leerling met extra onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

- 1) Kortdurende ondersteuning
- 2) Arrangementen
- 3) Deskundigheidsbevordering

- 4) Observatiegroep De Vlinderboom
- 5) Onderwijs- en Zorgarrangementen, waaronder De Trampoline
- 6) Steunpunt Hoogbegaafdheid
- 7) Poortwachter EED

Ad 1) en Ad 2) Kortdurende ondersteuning en arrangementen

Kortdurende ondersteuning en arrangementen zijn ondersteuningsvoorzieningen die niet binnen de basisondersteuning vallen. De voorzieningen variëren van curatief van aard (korte specialistische ondersteuning van maximaal 10 uur) tot intensief en langer durend van aard (arrangementen). Voor het toekennen van een arrangement is een deskundigenadvies nodig. De school voert regie over de aanvraag en de geleverde ondersteuning en blijft zo verantwoordelijk voor het onderwijs aan de leerling.

Binnen dit programma waren in 2019 vier gedragswetenschappers (GW'ers) en elf begeleiders Passend Onderwijs (BPO'er) werkzaam voor het samenwerkingsverband; samen met BPO'ers van cluster 2 vormen zij het Expertiseteam.

De BPO'ers van de Mytylschool zijn m.i.v. het schooljaar 2019-2020 gestart met het screenen van de fijn-motorische vaardigheden van de oudste kleuters van het SWV in het PO. Deze screening wordt eind schooljaar 2020-2021 afgerond. De screening van de grove motoriek is juni 2019 afgerond.

Ad 3) Deskundigheidsbevordering

Deze ondersteuning verschaft enerzijds individuele leerkrachten en intern begeleiders de mogelijkheid zich verder te ontwikkelen, anderzijds voorziet het in de mogelijkheid een team te trainen. In 2019 zijn in totaal 39 trainingen georganiseerd. De trainingen werden ook in 2019 verzorgd door eigen experts alsmede door officieel erkende trainingsinstituten. De trainingen varieerden van workshops, tot (korte) cursussen en mastermodules. Voor diverse scholen zijn maatwerktrajecten in de vorm van teamtrainingen opgezet. In totaal hebben ruim 450 leerkrachten en ib-ers zich ingeschreven voor één of meer trainingen.

In het kader van kwaliteitsmeting zijn ook in 2019 vragenlijsten uitgezet (0-meting) aan de deelnemers, waarin vragen aan de orde komen betrekking hebbend op het (persoonlijke) doel van de training (interventie) in relatie tot het werk-in-de-klas. De nameting wees uit dat de leerkrachten hun eigen niveau na de training zagen stijgen van 7,4 naar 7,7. In 2020 wordt gestart met aanscherping van de doelen en de normering zodat in beeld kan worden gebracht in hoeverre de deskundigheidsbevordering bijdraagt aan de verwijzing van leerlingen naar een vorm van speciaal (basis-)onderwijs.

Ad 4) OPDC (Observatiegroep) De Vlinderboom

Een OPDC is een tijdelijke voorziening voor enerzijds leerlingen die het onderwijs kortdurend niet of niet volledig op een reguliere school kunnen volgen, omdat hun onderwijsbehoeften en mogelijke andere ondersteuningsbehoeften complex / onduidelijk zijn. Anderzijds is het een tijdelijke voorziening voor jonge kinderen (vanaf 3 jaar) die nog niet aan het onderwijs deelnemen, maar van wie wel al is gezien dat er complexe en onduidelijke ondersteuningsbehoeften zijn. Gerichtte observatie, samen met betrokken experts, is dan nodig om tot het best passende onderwijsaanbod te komen. In dit programma wordt ook de verbinding gemaakt tussen onderwijs en jeugdzorg. Plaatsing in De Vlinderboom betreft een periode van maximaal 20 weken. Er is plaats voor maximaal 8 leerlingen per half jaar.

In 2019 zijn 11 leerlingen geplaatst en na een periode van maximaal 20 weken uitgestroomd. Tijdens de plaatsingsperiode zijn de ondersteuningsbehoeften in kaart gebracht om de leerlingen naar een zo passend mogelijke onderwijsplaats door te laten stromen.

De leerlingen stromen uit naar een passend onderwijsplek, voorzien van een overzicht aan ondersteuningsbehoeften. Gemonitord wordt of deze leerlingen na een jaar nog steeds op de bestemmingschool begeleid kunnen worden. Dit bleek voor alle (10) uitgeplaatste leerlingen het geval. Een mogelijk risico wordt gevormd door het maximum aantal te plaatsen leerlingen; indien de groep vol zit ontstaat een wachtlijst. De expertise binnen de groep is dusdanig dat er niet kan worden uitgeweken naar andere onderwijsplaatsen.

Ad 5) Onderwijs- en Zorgarrangementen (OZA)

Het doel van dit programma is leerlingen met gecombineerde zorg- & onderwijsbehoeften zoveel mogelijk te behouden voor het basisonderwijs. Elke zes weken is op Brabantse Wal-niveau overleg tussen de drie (vier) gemeenten en de samenwerkingsverbanden in de REA-werkgroep. Deze werkgroep bereidt de REA-agenda voor en zorgt voor de follow-up.

In 2019 is verder gewerkt aan de onderwijsagenda. Teneinde de samenwerking met Jeugdzorg te optimaliseren is in het eerste halfjaar van 2019 met de gemeenten uitgewerkt op welke manier scholen ondersteund kunnen worden door een 'vast' team, bestaande uit een afvaardiging vanuit het CJG door

Jeudprofessionals (JP'ers) en de gedragswetenschappers (GW'ers) vanuit het samenwerkingsverband. Dit heeft erin geresulteerd dat elke school z'n eigen Schoolondersteuningsteam (SOT) heeft. Vanuit de school neemt de intern begeleider deel; op afroep wordt Leerplicht en de JGZ betrokken. Elk SOT heeft periodiek vergaderd, afhankelijk van de hoeveelheid casuïstiek. Soms is dit elke 5 à 6 weken. De leerlingen die besproken zijn, hadden allen een gecombineerde onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Met deze werkwijze is in augustus 2019 gestart. Een eerste evaluatie is in de REA-vergadering van december 2019 gepresenteerd. Verbeterpunten worden per school in de SOT's besproken.

Onderdeel van programma 5 OZA is *De Trampoline*, een tijdelijke voorziening voor leerlingen van groep 3 t/m 8 met (ernstige) gedrags- en/of werkhoudingsproblemen en voor leerkrachten met een coachingsvraag. Het uitgangspunt is dat de leerling, ook na De Trampoline-periode, op de eigen basisschool blijft en dat niet alleen gewerkt wordt aan de kindkenmerken maar ook aan de vaardigheden van de leerkracht; de leerkracht van De Trampoline verzorgt beiden: twee dagen per week geeft zij les aan de leerlingen, de overige lesdagen coacht zij de leerkrachten van de leerlingen. Plaatsing in De Trampoline betreft een periode van maximaal 20 weken, voor maximaal 8 leerlingen. In 2019 zijn:

Ingestroomde leerlingen: 15 uit regulier onderwijs

Uitstroom: naar regulier: 9 leerlingen; SBO: 4 leerlingen; Cluster 4: 1 leerling; Deeltijdbehandeling GGZ: 1 leerling.

In termen van kwaliteit kan gesteld worden dat het doel van het programma wordt behaald; immers alle begeleidde leerkrachten geven aan dat de geboden ondersteuning extra kennis en vaardigheden hebben opgeleverd, die per direct inzetbaar zijn in het alledaagse handelen. 60% / 9 leerlingen zijn 'behouden' in het regulier onderwijs. Ondanks het feit dat we ons van tevoren geen meetbaar doel hadden gesteld, kunnen we zeggen dat dit een goed resultaat is, gegeven het feit dat de leerkrachten van deze leerlingen weer in staat zijn af te stemmen op de onderwijsbehoeften.

Concrete/meetbare doelen en het meetinstrument waarmee meer 'geteld' als ook 'verteld' kan worden, worden gesteld in het nieuwe kwaliteitsbeleidsplan.

Ad 6) Steunpunt Hoogbegaafdheid

Het steunpunt heeft als taak: het adviseren van scholen over hoogbegaafde leerlingen; het trainen van leerkrachten in de afstemming op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen. Het resultaat van dit programma zal zijn: vaardiger leerkrachten; minder uitval HB-IIn; betere doorstroming naar het VO.

In 2019 zijn in totaal ruim 80 cases begeleid en/of trainingen verzorgd.

De verkregen subsidie voor Hoogbegaafdheid (4 jaar à € 46.500) zal worden aangewend om het kennisniveau van leerkrachten te vergroten. Er wordt aangesloten bij de reeds aanwezige kennis omdat deze per school verschilt. De inventarisatie die gedaan is bij de audits dient als uitgangspunt om de schoolspecifieke behoeften verder in kaart te brengen. De uitvoering geschiedt door bureau Ponte en door de beleidsmedewerker Kwaliteit van het samenwerkingsverband.

In overleg met de schoolbesturen wordt het plan begin 2020 vormgegeven. Scholen krijgen de mogelijkheid op het eigen niveau ondersteuning in de gewenste vorm aan te vragen. Voorwaarde hieraan is dat het niveau van begeleiding van HB-leerlingen aantoonbaar aanwezig is / verbeterd wordt. Ook in dit programma wordt gewerkt met SMART opgestelde doelen.

Ad 7) Poortwachter EED

De gemeenten zijn verantwoordelijk en beschikken over het budget voor dyslexiezorg. Zij betalen de kosten van de diagnose en behandeling. Het samenwerkingsverband heeft in overleg met de gemeentes in de regio afspraken gemaakt over route en procedures omtrent dyslexiezorg voor leerlingen met ernstige enkelvoudige dyslexie EED). De Expertgroep Dyslexie heeft de functie van poortwachter en beoordeelt namens het samenwerkingsverband op grond van dossierinformatie of er vermoedens zijn van EED en/of een leerling in aanmerking komt voor vergoede diagnostiek. De diagnostiek die daarop volgt wijst uit of er daadwerkelijk sprake is van EED waarna het kind in aanmerking komt voor behandeling.

Per dossier wordt door de gemeente € 50,- vergoed aan het samenwerkingsverband t.b.v. de poortwachter (Expertgroep). Het beoogd resultaat van dit programma is het al dan niet bevestigen van het vermoeden op basis van een dossier dat door de basisschool wordt aangeleverd.

In 2019 zijn 99 dossiers door de Poortwachter onderzocht voor de drie Brabantse Wal-gemeenten. Hiervan hebben 67 dossiers een positief advies gekregen en 32 een negatief advies.

Uitvoering Plan Extra Ondersteuning

Teneinde de financiële reserve doelmatig in te zetten is in maart 2019 met de Deelnemersraad overeenstemming bereikt over een plan om scholen nog meer te ondersteunen. De inzet van de middelen sluit naadloos aan bij de doelstellingen van passend onderwijs en de visie zoals die is geformuleerd in het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

Het plan behelst de volgende hoofdpunten:

- Leerkrachten ondersteunen in de begeleiding van / afstemming op leerlingen met **gedragsproblemen**; met name gericht op vroegtijdig(er) / preventiever signaleren en coaching.
- Ib-ers ondersteunen met de uitlijning / samenwerking met **Jeugdzorg**.

In augustus 2019 is gestart met de uitvoering van het plan, dat de volgende onderdelen behelst:

- Sinds 1 december 2019 zijn twee coaches aan de slag om meetbare en haalbare doelen te formuleren. De eerste scholen zijn gestart met een coachingstraject.
  - In september 2019 is de in company opleiding tot Passend Onderwijscoach gestart: voor deze training hebben 22 leerkrachten / ib-ers zich ingeschreven. Indien allen het CPION-certificaat behalen, zijn zij na het volgen van de training in staat zelf leerkrachten te begeleiden gebaseerd op theoretische concepten en modellen in de context van de ontwikkeling van Passend Onderwijs.
  - Op 4 scholen zijn Rots & Watertrajecten uitgevoerd.
  - In januari 2020 wordt gestart met de opleiding tot Rots & Watertrainers.
- Uitlijning Jeugdzorg: aanstellen Verbindingsofficier: in overleg met de drie gemeenten is een profiel opgesteld voor de aanstelling van een Verbindingsofficier. Deze functionaris krijgt gedurende drie jaar de volgende opdrachten:
    - De thuiszitters en de leerlingen met ontheffing 5 onder a, terug te geleiden naar een vorm van onderwijs, al dan niet voorzien van een onderwijs-zorg-arrangement vanuit Jeugdzorg en/of het Samenwerkingsverband.
    - Fungeren als casusregisseur / mee-oploper met de ouders van zeer ingewikkelde casuïstiek waarin zowel onderwijs als gezinsondersteuning nodig is. Teneinde er zeker van te zijn dat deze functionaris na drie jaar 'niet meer nodig is' is ervoor gekozen een Jeugdprofessional (met SKJ-registratie) te werven en te detacheren vanuit Spring! aan het Samenwerkingsverband. Gedurende drie jaar wordt de Verbindingsofficier door het samenwerkingsverband gefinancierd.

Met de nieuw aangestelde beleidsmedewerker Kwaliteit worden meetbare doelen gesteld; met de drie gemeenten wordt structureel overlegd over de voortgang en de behaalde resultaten.

De hoogte van de bestemmingsreserve doelmatige inzet financiële reserves is bepaald tot het niveau dat het weerstandsvermogen voldoende is om risico's op te vangen.

Diepteondersteuning

Diepteondersteuning betreft plaatsing op een school voor speciaal (basis-)onderwijs. Dit is aan de orde zodra de onderwijsbehoeften van de leerling van dien aard zijn, dat de leerkracht niet meer tegemoet kan komen aan wat de leerling nodig heeft. Met andere woorden: de handelingsverlegenheid van de leerkracht is te groot om de leerling verder te kunnen begeleiden. De leerling wordt dan, in overleg met ouders, door de school verwezen naar een school voor speciaal (basis-)onderwijs.

Bij diepteondersteuning geldt als uitgangspunt dat – waar mogelijk – de leerling terugkeert naar de reguliere school eventueel voorzien van een arrangement vanuit het samenwerkingsverband.

Vergeleken met de landelijke kengetallen zien de deelnamepercentages van SWV PO3001 er als volgt uit:

Monitor SWV Brabantse Wal PO*							
Totaal aantal ln.	okt-13	okt-14	okt-15	okt-16	okt. 17	okt. 18	okt. 19
Totaal PO	8967	8794	8612	8487	8403	8374	8432
Waarvan in sbo	172	169	159	156	185	174	180
Percentage in sbo	1,92%	1,92%	1,85%	1,84%	2,20%	2,08%	2,13%
Leerlingen in SO	okt-13	okt-14	okt-15	okt-16	okt. 17	okt. 18	okt. 19
Laag	153	141	134	141	139	151	139
Midden	11	11	11	8	8	10	13
Hoog	26	31	26	23	24	23	21
Residentieel geplaatst					9	7	9

Totaal	190	183	171	172	180	191	182
Deelnamepercentage SO	okt-13	okt-14	okt-15	okt-16	okt. 17	okt. 18	okt. 19
Laag	1,71%	1,60%	1,56%	1,57%	1,76%	1,89%	1,75%
Midden	0,12%	0,13%	0,13%	0,09%	0,10%	0,12%	0,15%
Hoog	0,29%	0,35%	0,30%	0,27%	0,29%	0,27%	0,25%
Totaal	2,12%	2,08%	1,99%	1,93%	2,14%	2,28%	2,16%
Deelnamepercentage landelijk	okt-13	okt-14	okt-15	okt-16	okt. 17	okt. 18	okt. 19
SBO	2,52%	2,47%	2,35%	2,32%	2,34%	2,42%	2,49%
Deelnamepercentage landelijk	okt-13	okt-14	okt-15	okt-16	okt. 17	okt. 18	okt. 19
Laag	1,34%	1,34%	1,29%	1,28%	1,30%	1,36%	1,43%
Midden	0,09%	0,10%	0,11%	0,13%	0,15%	0,15%	0,17%
Hoog	0,20%	0,19%	0,18%	0,17%	0,17%	0,16%	0,16%
Totaal	1,63%	1,63%	1,58%	1,58%	1,61%	1,67%	1,76%
* De getallen zijn afkomstig van Dashboard, DUO							

Toegekende Kortdurende Ondersteuning, Arrangementen en TLV's in 2017/2018 en 2019.

Bestuur	Aantal scholen	Aantal leerlingen			Aantal KortOns			Aant arr.			Aantal TLV's SBO			Aantal TLV's SO		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
LPS (excl. sbo)	28	5813	5774	5768	120	197	126	114	88	109	38	29	33	28	15	12
ABBO	6	1285	1277	1304	28	27	19	38	36	29	9	6	6	5	5	4
SOM	4	726	719	735	24	9	9	14	19	23	5	3	4	3	2	0
SIPO	1	210	248	262	0	1	2	3	0	4	0	0	0	1	0	0
Kruisl scholen	1	184	182	185	3	0	0	3	3	2	1	0	1	1	0	1
SBO de Driemaster	1	185	174	178	2	3	5	0	3	2	31	28	62	1	2	0
Mytyschool	1	34	33	36	2	0	0	1	2	0	0	1	0	4	9	13
De Kornalijn	1	106	110	94	3	1	1	0	3	6	0	2	2	35	41	42
De Kameleon	1	40	39	37	0	0	0	1	4	2	0	0	1	10	11	14
Montaal	1				5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
Onderinstroom					0	0	0	2	0	0	7	3	6	2	12	3
Overig *)					0	0	0	0	0	0	7	6	10	0	7	5
Totaal					187	239	162	176	158	177	98	78	125**)	90	106	96**)

*) Overig: dit zijn bijv. leerlingen woonachtig in deze regio die naar een SO-school buiten het SWV gaan; wij hebben de TLV afgegeven en blijven ook financieel verantwoordelijk voor de bekostiging van het onderwijs in de andere regio.

***) Dit aantal is inclusief de herbeoordelingen:

Jaar	SBO-TLV's	Nieuw	Herbeoordeeld	SO-TLV's	Nieuw	Herbeoordeeld
2017	98	67	31	90	49	41
2018	78	46	32	106	43	63
2019	125	61	64	96	27	69

Het geven van een verklaring inzake de stijging van het aantal afgegeven (nieuwe) TLV's SBO (+15) blijkt niet eenvoudig. Net zo als de daling van het aantal afgegeven (nieuwe) TLV's SO (-16). Een mogelijke relatie hiertussen zou kunnen zijn:

- Leerlingen lopen vast omdat binnen het leerstofjaarklassensysteem niet tegemoet gekomen kan worden aan hun specifieke ontwikkelingsmogelijkheden. Aan deze behoeften kan tegemoet gekomen worden op het SBO; SO-plaatsing is hiervoor niet noodzakelijk. Hoewel scholen en schoolbesturen verantwoordelijk zijn en blijven voor het schoolsysteem, zal vanuit het samenwerkingsverband scholen worden gestimuleerd kritisch te kijken naar het schoolsysteem in relatie tot de doelstellingen van passend onderwijs.

- Het regulier onderwijs is instabiel door leerkrachtekort, vertrekkende IB-ers etc. Dit zorgt ervoor dat leerkrachten zich eerder handelingsverlegen voelen.
- Het SBO vangt ook veel cluster-3-III op mede omdat cluster-3-BAO uit de regio is vertrokken. Bij overgang naar het VO blijken deze III. wel vaak cluster-3-onderwijs nodig hebben.
- De SO4-locatie heeft een moeilijke tijd achter de rug qua leiding en bezetting; indien alle betrokkenen twijfelen tussen SO4 of SBO wordt door ouders vaak voor SBO gekozen (laagdrempeliger en minder stigmatiserend).
- Er worden veel KortOns en arrangementen ingezet op het beter hanteerbaar maken van gedrag in het regulier onderwijs. Mogelijk dat dit zo'n positief effect heeft dat plaatsing SO4 minder nodig is. De vaak opgelopen didactische achterstand blijft overigens meestal bestaan. Het meetbaar maken van het effect van de geboden ondersteuning is een belangrijk agendapunt in het jaarplan (uitvoering kwaliteitsbeleidsplan).

Inspectietoezicht

4 december 2019 heeft de Onderwijsinspectie onderzoek gedaan naar twee herstelopdrachten, die naar aanleiding van het Inspectiebezoek in 2017 waren gegeven. Het betrof de standaarden KA1 Kwaliteitszorg en KA3 Verantwoording en Dialoog. Samenvattend stelde de Inspectie: *We stellen vast dat het bestuur de in 2017 vastgestelde tekortkomingen heeft weggenomen. We beoordelen de kwaliteit op de standaarden Kwaliteitszorg en Verantwoording en dialoog als Voldoende. Waar het samenwerkingsverband eerder al beschikte over een duidelijk plan en vastgestelde doelen, heeft het nu ook een systeem waarmee het de vorderingen monitort en doelen kan evalueren. Hierdoor kan het bestuur zich ook verantwoorden over de activiteiten die het uitvoert en de resultaten die het hiermee behaalt. Ook is de organisatie van het samenwerkingsverband inmiddels gewijzigd volgens de plannen en bedoeling zoals die er in 2017 waren. Deze wijziging draagt positief bij aan het kunnen voeren van een kritische dialoog over de koers en resultaten van het samenwerkingsverband.*

In de uitwerking van de twee standaarden geeft de inspectie aan dat het samenwerkingsverband de potentie heeft voor een waardering Goed.

Overlegvormen

Gedurende 2019 is twee keer een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor de intern begeleiders van alle scholen en één keer met zowel de intern begeleiders als de directeuren.

De klankbordgroep en het expertiseteam kwamen vier keer bijeen.

De Ondersteuningsplanraad, bestaande uit leerkrachten en ouders, vergaderde 9 keer.

Bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden met de Deelnemersraad (5 keer, inclusief een heidag) en de Raad van Toezicht (6 keer).

Procedures & documenten

Groeidocument

Het groeidocument is het formele document waarmee de school arrangementen vanuit de breedte-ondersteuning kan aanvragen. Het groeidocument helpt om op systematische wijze waarnemingen te ordenen en vervolgens te vertalen naar onderwijsdoelen en onderwijsbehoeften, als ook naar ondersteuningsbehoeften van leerkrachten en ouders. Het document helpt ook om de effecten van de interventies te meten. Dit gebeurt aan de hand van de PDCA-cyclus. Door het formuleren van SMART doelen kan na afloop van een interventie beoordeeld worden of de doelen zijn bereikt. Een en ander komt komend jaar tot uiting in de uitvoering van het kwaliteitsbeleidsplan.

Gedragswetenschappers

In 2019 waren vier orthopedagogen / psychologen (gedragswetenschappers) actief voor het samenwerkingsverband. Elke gedragswetenschapper begeleidt 10 scholen bij hun vraag naar extra ondersteuning in de vorm van arrangementen of bij de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring. De gedragswetenschapper is tevens de vertegenwoordiger vanuit het samenwerkingsverband in de Schoolondersteuningsteams, waarin structureel met Jeugdzorg / de Jeugdprofessional wordt samengewerkt.

Klankbordgroep

De klankbordgroep bestaat uit een afvaardiging van directeuren en intern begeleiders. De klankbordgroep vergadert onder leiding van de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband en fungeert daarmee ook als klankbord. Zij verneemt via de klankbordgroep behoeften uit het veld, die van grote waarde zijn voor de voorbereiding en uitvoering van het beleid.

IB-netwerk

In 2019 is twee keer een IB-netwerk georganiseerd. Voor de bijeenkomst in april waren ook de jeugdprofessionals uitgenodigd; deze bijeenkomst stond in het teken van het nieuwe werken in

Schoolondersteuningsteams, Thuiszitters en Veilig Thuis. De bijeenkomst in november 2019 stond in het teken van de implementatie van de auditadviezen, met name betreffende de interne zorgstructuur.

Het IB-Directienetwerk in februari 2019 stond in het teken van de rol en invloed van de tandem intern begeleider en directeur op het leerkrachthandelen betreffende verantwoordelijkheid, professionalisering en samenwerken.

AVG

In het kader van AVG is in augustus 2019 gestart met een applicatie (LDos) waarmee scholen beveiligd de leerlinggegevens kunnen insturen aan het samenwerkingsverband.

Afhandeling van klachten

Er zijn tijdens het verslagjaar 2019 geen klachten ingediend.

3. Financiële informatie

In 2018 is er een planning- en controlecyclus financiën vastgesteld. Daarin is vastgelegd hoe het proces van begroting tot en met de jaarrekening verloopt, inclusief de momenten van vaststelling door het bestuur en goeuring door de Raad van Toezicht. De opzet van de meerjarenbegroting sluit aan bij het ondersteuningsplan en kent een activiteitengerichte opbouw volgens het verplichte model van OCW.

Deze financiële paragraaf geeft de relatie weer tussen het beleid en de staat van baten en lasten. Tevens wordt een toelichting gegeven op een aantal posten en op de kengetallen.

De voorgeschreven presentatie van de cijfers in de jaarrekening biedt weinig inzicht in de beleidsmatige uitwerking van het ondersteuningsplan naar de financiële consequenties. Daarom wordt voor de interne beleidscyclus gewerkt met een programmabegroting. Hiermee kan een directe relatie worden gelegd tussen beleid en financiën, zodat de meerjarenbegroting logisch voortvloeit uit het ondersteuningsplan. De vertaling van de cijfers geeft het volgende beeld:

Tabel begroting versus realisatie

	Begroting '19	Realisatie '19	Verschil
Baten			
Lichte ondersteuning	1.477.004	1.537.466	60.462
Zware ondersteuning	3.230.920	3.343.609	112.689
Verevening zware ondersteuning	109.967	109.092	-875
Regeling schoolmaatschappelijk werk	88.968	60.464	-28.504
Overige baten	24.500	10.860	-13.640
Geormerkte subsidies en bijdragen voor specifieke programma's	5.000	0	-5.000
Totaal baten	4.936.359	5.061.491	125.132
Afdracht SO, teldatum (via DUO)	2.207.713	2.289.743	-82.030
Afdracht SO peildatum (tussentijdse groei)	242.157	167.122	75.035
Overdrachtsverplichting aan SBAO	140.560	100.977	39.583
Totaal afdrachten	2.590.430	2.557.842	32.588
Pr. 1 Basisondersteuning	1.088.082	1.067.459	20.623
Pr. 2 Breedteondersteuning - KortOn	134.600	140.569	-5.969
Pr. 3 Breedteondersteuning – Arrangement	479.950	651.219	-171.269
Pr. 4 Breedteondersteuning –Deskundigheidsbevordering	150.000	130.401	19.599
Pr. 5 Breedteondersteuning – Observatiegroep – OPDC	150.090	144.463	5.627
Pr. 6 Breedteondersteuning – Onderwijs en Zorg	160.000	200.209	-40.209
Pr. 7 Breedteondersteuning – Steunpunt HB	29.000	32.402	-3.402
Pr. 8 Breedteondersteuning – Poortwachter EED	6.050	5.800	250
Pr. 9 Bestuur en organisatie	325.250	297.913	27.337
Pr. 10 Kwaliteitszorg	15.000	27.626	-12.626
Pr. 11 Reserve	225.000	69.612	155.388
Totaal programma's	2.763.022	2.767.673	-4.651
Totaal lasten	5.353.452	5.325.515	27.937
Resultaat	-417.093	-264.024	153.069

Verantwoording

Baten en afdrachten

Door aanpassing van de tarieven (bedrag per leerling) zijn de rijksbijdragen hoger dan in de begroting was voorzien. Dit heeft ook tot gevolg dat de verplichte afdrachten toenemen; daarbij was het aantal SO-leerlingen op de teldatum 1-okt-2018 hoger dan begroot.

De doorbetaalde groeibekostiging is lager dan verwacht i.v.m. een lager aantal leerlingen op de peildatum 1-febr-2019 dan begroot.

Lasten

Programma 1 - Basisondersteuning

Voor realisatie van de basisondersteuning wordt sinds 2016 € 115 per leerling beschikbaar gesteld.

De uitbetaling in 2019 is iets lager dan begroot, veroorzaakt door een iets lager aantal leerlingen dan bekend was tijdens de begroting. De schoolbesturen leggen aan het samenwerkingsverband verantwoording af over de besteding van de € 115,- per leerling.

Het niveau van basisondersteuning is vastgesteld in het Ondersteuningsplan en hierop zijn in 2019 audits uitgevoerd (inhoudelijk verslag: zie hs 2 'belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid').

Binnen dit programma is ook de financiële verantwoording van de audits gerealiseerd.

Programma 2 en 3 – Kortdurende ondersteuning en Arrangementen

Op deze programma's rusten de detachings-/loonkosten van de gedragswetenschappers en de begeleiders passend onderwijs; daarnaast zijn verschillende arrangementen ingekocht bij derden. Dit programma kent een financiële overschrijding van € 171.000 (+35%). De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- begin 2019 is het aantal arrangementen fors uitgebreid als gevolg van het feit dat de S(B)O-scholen geen ruimte meer hadden om leerlingen te plaatsen;
- er zijn drie kostbare arrangementen uitgeschreven t.b.v. leerlingen met het syndroom van Down. Deze leerlingen kunnen hierdoor tot op heden het onderwijs volgen op een reguliere basisschool. Indien zij geplaatst zouden worden op een school voor Speciaal Onderwijs zou de bekostiging van deze leerlingen bij de SO-afrachten plaatsvinden.
- de werktijdfactor van twee gedragswetenschappers is per aug. 2019 uitgebreid van 0,4 naar 0,8 fte.

Programma 6 – Onderwijs & ZorgArrangementen OZA

In dit programma zijn de kosten m.b.t. detachering/extern personeel van de Trampoline opgenomen alsmede de kosten voor 'residentiële plaatsingen / GGZ-deeltijdbehandeling'. De kosten vallen hoger uit i.v.m. een stijging van het aantal residentiële plaatsingen / GGZ-deeltijdbehandelingen. De instroom van deze leerlingen valt niet te voorspellen en daarmee te begroten. Kinderen / gezinnen worden via de huisarts naar de GGZ verwezen, waarna in enkele gevallen deeltijdbehandeling plaatsvindt; leerlingen krijgen het onderwijs aangeboden door de SO4-school in deze regio (Kornalijn - groep Aqua). De bekostiging van het onderwijs aan deze leerlingen wordt in dit programma weergegeven. Met de GGZ zijn inmiddels afspraken gemaakt over het vroegtijdig melden van deze leerlingen; echter het al dan niet plaatsen in de deeltijdbehandeling ligt buiten de invloedssfeer van het samenwerkingsverband.

Teneinde tegemoet te komen aan de risico's die dit programma met zich meebrengt, is in het weerstandsvermogen hiervoor een bedrag gereserveerd van € 40.000.

Programma 10 – Kwaliteitszorg

In juli 2019 is afscheid genomen van de beleidsmedewerker Kwaliteit & AVG. Omdat de voortgang van de ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid in het geding kwam, is besloten een externe organisatie in te zetten om de basis voor het kwaliteitsbeleid te leggen. De kosten voor deze organisatie waren niet begroot en zorgen daarmee voor een overschrijding van programma 10.

Programma 11 – Reserve

Binnen dit programma vindt de verantwoording plaats voor het Plan Extra Ondersteuning waarmee de financiële reserve doelmatig wordt ingezet. Voor de inhoudelijke verantwoording: zie hoofdstuk 2.

Belangrijkste kenmerken van het gevoerde beleid.

In financiële zin zijn minder kosten gemaakt omdat later dan verwacht is gestart met de uitvoering van de verschillende onderdelen.

Financiële kengetallen

Onderstaand een weergave van de kengetallen.

Kengetallen	31-12-2018	31-12-2019
Solvabiliteit	90%	88%
Liquiditeit (quick ratio)	10,1	8,7
Rentabiliteit (%)	5,6%	-5,2%
Weerstandsvermogen (%) *)	46,1%	40,9%

*) Gebaseerd op de *totale* financiële reserve per genoemde datum.

Toelichting op de kengetallen:

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen enerzijds het eigen vermogen en anderzijds het totaal vermogen. Het is een maatstaf voor de mate waarin de organisatie in staat is aan de betalingsverplichtingen op de lange termijn te voldoen. Het solvabiliteitskengetal is gedefinieerd als (eigen vermogen / totaal vermogen).

Op basis van het kengetal is de solvabiliteitspositie van het samenwerkingsverband goed. Het samenwerkingsverband is in staat aan de betalingsverplichtingen op de lange termijn te voldoen.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft de verhouding weer tussen enerzijds de liquide middelen en de kortlopende vorderingen en anderzijds de kortlopende verplichtingen. Het is een maatstaf in hoeverre de organisatie in staat is aan haar betalingsverplichtingen op de korte termijn te voldoen.

Het samenwerkingsverband is in staat aan de betalingsverplichtingen op de korte termijn te voldoen.

Rentabiliteit

Dit kengetal geeft weer in hoeverre de organisatie in het boekjaar met een sluitende exploitatie heeft gewerkt (mate van 'winstgevendheid'). Het geeft de verhouding weer tussen enerzijds het exploitatieresultaat en anderzijds de totale baten van dat jaar.

Voor 2019 is sprake van een negatief exploitatieresultaat en dus van een negatieve rentabiliteit. Voor 2019 was een negatieve rentabiliteit begroot.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de graadmeter voor de mate waarin een bestuur zich een tekort in de exploitatie kan permitteren in relatie tot de opgebouwde reserves. Het geeft de verhouding weer tussen enerzijds het eigen vermogen en anderzijds de totale baten van dat jaar. Het weerstandsvermogen is met 40,9% toereikend (voor de opbouw: zie *Continuïteitsparagraaf*).

Uit bovenstaande kengetallen kan worden geconcludeerd dat de liquiditeits- en vermogenspositie van samenwerkingsverband Brabantse Wal PO ruim is. Door het negatieve resultaat van 2019 zijn de liquiditeits- en vermogenspositie licht lager ten opzichte van vorig jaar.

De ontstane financiële reserve is met name opgebouwd doordat er vanaf de start van passend onderwijs tot 1 augustus 2017 weinig beleid aan middelen gekoppeld was. Het eerste ondersteuningsplan was slechts voor één jaar goedgekeurd. Vanaf 1-8-2017 is er een nieuw en wel goedgekeurd ondersteuningsplan waarbij middelen aan beleid zijn gekoppeld.

4. Treasurybeleid

Samenwerkingsverbanden krijgen jaarlijks een bedrag waaruit alle kosten moeten worden gedekt en waarmee waarborgen voor 'bedrijfsvoering' op langere termijn geschapen moeten worden. Op basis van het voor de organisatie geldende risicoprofiel ligt het voor de hand dat reserves worden opgebouwd. Het past in de eigen verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband de beschikbare middelen risicomijdend te beheren.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van Stichting Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van Stichting Samenwerkingsverband Brabantse Wal PO.

De Raad van Toezicht heeft op 26 maart 2020 het Treasurystatuut goedgekeurd.

De directeur-bestuurder heeft het Treasurystatuut vastgesteld op 26 maart 2020.

5. Continuïteitsparagraaf

A1. Leerlingenaantallen en personele bezetting

Leerlingen

De meerjarenbegroting is gebaseerd op het ondersteuningsplan, dat is ingegaan per 1 augustus 2017.

Leerlingen en deelnamepercentages op teldatum					
Leerlingen BaO en SBO	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
leerlingen BaO	8.180	8.170	8.160	8.160	8.160
leerlingen SBO	179	175	170	165	163
Totaal BaO en SBO	8.359	8.345	8.330	8.325	8.323
Leerlingen SO					
SO IIn jonger dan 8 jaar	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
categorie 1 (laag)	28	28	28	28	28
categorie 2 (midden)	5	5	5	5	5
categorie 3 (hoog)	7	7	7	7	7
SO IIn 8 jaar en ouder	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
categorie 1 (laag)	111	111	111	111	111
categorie 2 (midden)	8	8	8	8	8
categorie 3 (hoog)	15	15	15	15	15
Totaal SO	174	174	174	174	174
Deelnamepercentages					
	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
SBO	2,14%	2,10%	2,04%	1,98%	1,96%
SO	2,08%	2,09%	2,09%	2,09%	2,09%

Personele bezetting

In 2019 is de personele bezetting min of meer gelijk geweest aan 2018. Per 1 augustus 2019 is echter – onvoorzien- afscheid genomen van de beleidsmedewerker, waardoor vanaf die datum het aantal fte OOP slechts 0,8 fte was. Per 1 maart 2020 is een nieuwe beleidsmedewerker aangesteld voor 0,6 fte. Daarnaast is in december 2019 door de schoolbesturen en Raad van Toezicht ingestemd met het voorstel de gedragswetenschappers gefaseerd op de loonlijst van het samenwerkingsverband te gaan plaatsen, met ingang van augustus 2020.

Personele bezetting in fte	2019	2020	2021	2022	2023
Directie (DIR)	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)*	1,5				
Onderwijsondersteunend personeel Secretariaat		0,8	0,8	0,8	0,8
Onderwijsondersteunend personeel Beleidsmedewerker		0,6	0,6	0,6	0,6
Gedragswetenschappers		1,4	2,6	2,6	2,6
Totaal	2.30	3.60	4.80	4.80	4.80

*Van de 1,5 fte OOP is in 2019 0,4 fte gedetacheerd aan het SWV VO Brabantse Wal.

A2. Meerjarenbegroting

Strategisch beleid in relatie tot de meerjarenbegroting

Tot en met 2016 kende het samenwerkingsverband een beleidsarm ondersteuningsplan. Sinds 1 augustus 2017 is het nieuwe beleidsrijkere ondersteuningsplan in werking; hiermee is de beleidsrijkere begroting tot stand gekomen.

De verwachting dat het aantal leerlingen op het SBO zal afnemen wordt gebaseerd op de visie dat de kwaliteit van de leerkrachten op de basisscholen verder stijgt. Door de stijgende kwaliteit wordt verondersteld dat leerkrachten beter in staat zijn tegemoet te komen aan wat de leerlingen nodig hebben; leerlingen die anders verwezen zouden worden naar het SBO kunnen dan gebruik blijven maken van het regulier basisonderwijs. Bij het SO wordt in de meerjarenbegroting uitgegaan van een stabilisatie van het aantal leerlingen. Dit leidt tot een lichte stijging van het deelnamepercentage.

De financiële impuls naar besturen / scholen ten bate van de basisondersteuning blijft de komende jaren stabiel met € 115 per leerling. De programma's 2: kortdurende ondersteuning, 3: arrangementen, 4: deskundigheidsbevordering, 5: Observatiegroep, 6: Onderwijs & Zorgarrangementen 7: Steunpunt Hoogbegaafdheid, 8: Poortwachter EED en 10: Kwaliteitszorg. blijven gedurende de looptijd van dit ondersteuningsplan gehandhaafd (tot aug. 2021).

Programma 11 Reserve: Bij dit onderdeel is beleid beschreven om de financiële reserves doelmatig te besteden over een periode van 3 jaar. Dit programma reikt daarmee over de grens van het huidige ondersteuningsplan.

Onderstaande meerjarenbegroting is gebaseerd op (voortzetting van) het huidige beleid; verschuivingen zouden kunnen plaatsvinden met ingang van 2021, wanneer het nieuwe ondersteuningsplan ingaat.

Meerjarenbegroting	2019-R	2020	2021	2022	2023
Baten					
<i>rijksbijdragen</i>	5.050.631	5.026.795	4.938.010	4.930.320	4.925.105
<i>overige baten</i>	0	10.000	10.000	10.000	10.000
<i>geoomerkte baten programma's</i>	10.860	98.000	51.500	51.500	5.000
Totale baten	5.061.491	5.134.795	4.999.510	4.991.820	4.940.105
Lasten					
Afdrachten	2.557.842	2.623.227	2.571.650	2.552.887	2.522.448
Programma 1 - Basisondersteuning	1.067.459	964.294	963.141	960.949	960.718
Programma 2 - Breedteondersteuning - KortOn	140.569	141.575	141.725	141.725	141.725
Programma 3 - Breedteondersteuning - Arrangement	651.219	524.890	531.475	531.475	523.844
Programma 4 - Breedteondersteuning - Deskundigheidsbevorder	130.401	150.000	120.000	120.000	100.000
Programma 5 - Breedteondersteuning - Observatiegroep	144.463	185.000	186.000	186.000	186.000
Programma 6 - Breedteondersteuning - Onderwijs en Zorg	200.209	170.000	171.000	171.000	171.000
Programma 7 - Breedteondersteuning - Steunpunt HB	32.402	144.000	98.500	98.500	53.000
Programma 8 - Breedteondersteuning - Poortwachter EED	5.800	6.050	6.050	6.050	6.050
Programma 9 - Bestuur & organisatie	297.913	264.730	266.500	267.750	269.000
Programma 10 - Kwaliteitszorg	27.626	75.000	75.000	75.000	75.000
Programma 11- Reserve	69.612	319.025	308.875	308.875	0
Totale lasten	5.325.515	5.567.791	5.439.916	5.420.211	5.008.785
Resultaat	-264.024	-432.996	-440.406	-428.390	-68.680

Bovenstaand overzicht is opgesteld volgens de interne begrotingssystematiek, omdat op deze manier de relatie tussen beleid en financiën inzichtelijk wordt gemaakt. Vertaald naar de indeling conform de Regeling Jaarverslaggeving ontstaat het volgende beeld:

Meerjarenbegroting RJO	2019 (R)	2020	2021	2022	2023
Baten					
rijksbijdragen	5.050.631	5.026.795	4.938.010	4.930.320	4.925.105
overige overheidsbijdragen	0	98.000	51.500	51.500	5.000
Overige baten	10.861	10.000	10.000	10.000	10.000
Totale baten	5.061.492	5.134.795	4.999.510	4.991.820	4.940.105
Lasten					
Personele lasten	1.607.244	1.598.770	1.599.125	1.599.875	1.284.619
Afschrijvingen	1.044	0	0	0	0
Huisvestingslasten	13.681	14.000	14.000	14.000	15.000
Overige instellingslasten	112.131	217.500	172.000	172.500	126.000
Doorbetalingen aan schoolbesturen	3.591.415	3.737.521	3.654.791	3.633.836	3.583.166
Totale lasten	5.325.515	5.567.791	5.439.916	5.420.211	5.008.785
Resultaat	-264.023	-432.996	-440.406	-428.391	-68.680

Dit leidt tot de volgende meerjarenbalans en bijbehorende kengetallen:

Meerjarenbalans	2019	2020	2021	2022	2023
Activa					
Materiële vaste activa	4.215	4.215	4.215	4.215	4.215
Vorderingen	8.364	8.364	8.364	8.364	8.364
Liquide middelen	2.328.370	1.895.374	1.454.968	1.026.578	957.898
Totaal activa	2.340.949	1.907.953	1.467.547	1.039.157	970.477
Passiva					
Eigen vermogen	2.069.669	1.636.673	1.196.267	767.877	699.197
Voorzieningen	4.067	4.067	4.067	4.067	4.067
Kortlopende schulden	267.213	267.213	267.213	267.213	267.213
Totaal passiva	2.340.949	1.907.953	1.467.547	1.039.157	970.477

Kengetallen	2019	2020	2021	2022	2023
Solvabiliteit 1	88%	86,0%	82,0%	74,0%	72,0%
Liquiditeit (quick ratio)	8,7	7,1	5,5	3,9	3,6
Rentabiliteit (%)	-5,20%	-8,43%	-8,81%	-8,58%	-1,39%
Weerstandsvermogen (%)	40,90%	31,87%	23,93%	15,38%	14,15%

De omvang van de materiële vaste activa en de kortlopende schulden zijn lastig te voorspellen: daarom worden deze posten in de meerjarenbalans op hetzelfde niveau als 2019 gesteld.

De financiële positie van het samenwerkingsverband is goed. Het eigen vermogen per 31 december 2019 bedraagt € 2.069.669.

Zoals uit de meerjarenbegroting blijkt zal het eigen vermogen de komende jaren dalen als gevolg van (bewuste) begrotingstekorten. Binnen het eigen vermogen is een bestemmingsreserve gevormd van € 936.775 voor de doelmatige inzet van de financiële reserves. In de meerjarenprogrammabegroting is hiervoor programma 11 – reserve gevormd.

Zoals ook uit de kengetallen blijkt, is de vermogenspositie ruim; het Bestuur en de Raad van Toezicht heeft bepaald een bedrag van € 464.000 als minimaal vereist eigen vermogen / weerstandsvermogen te reserveren.

B1. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid voor de opzet en het functioneren van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Een essentieel onderdeel hierin is een goede inrichting van de administratieve processen en een goede administratie verwerking.

Het bestuur heeft de planning- en controlcyclus als volgt ingericht: ten minste één maal in de vier jaar wordt het ondersteuningsplan opgesteld en afgestemd met de belanghebbenden. Op basis van het ondersteuningsplan en relevante financiële ontwikkelingen wordt jaarlijks een begroting opgesteld. De realisatie van de doelstellingen worden gemonitord middels rapportages.

Uitgangspunt voor administratieve processen is het zgn. vier-ogenprincipe. Hierdoor worden de verantwoordelijkheden belegd bij daartoe gemandateerde medewerkers en zijn interne controles geborgd binnen de processen.

Naast het volgen van actuele ontwikkelingen in de eigen organisatie, worden de ontwikkelingen in de omgeving gemonitord en ook op landelijk niveau worden actualiteiten gevolgd. Zodra dit het SWV raakt, worden risico's in beeld gebracht en worden eventueel benodigde maatregelen genomen. Tussentijds verantwoordt de directie zich (financieel) over de stand van zaken. Dit gebeurt met tussentijdse rapportages. Het dagelijks bestuur ziet toe op het functioneren van de directie.

B2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In de meerjarenbegroting 2020-2023 zijn de volgende risico's benoemd:

- a) onverwachte leerlinggroei in het S(B)O;
- b) krimp van het totaal aantal leerlingen in de regio;
- c) personeel in eigen dienst.
- d) onvoldoende grip op residentieel geplaatste leerlingen;
- e) juridische procedure aangespannen door ouders.
- f) Afname rijksbijdrage van 10% op de lichte ondersteuning.
- g) Afname rijksbijdrage van 10% op de zware ondersteuning.

Beheersmaatregelen:

Ad a) Bij voorschoolse instanties inventariseren op welke terreinen S(B)O-leerlinggroei te verwachten is. Afspraken met hen maken over de toeleiding van leerlingen naar het onderwijs. Actief (actiever) betrokken raken bij vroegsignalering.

Ad c) Bieden van goed werkgeverschap.

Ad d) Met de scholen die residentieel geplaatste leerlingen plaatsen, afspraken maken over vroegtijdige aanlevering van gegevens inclusief prognoses; vroegtijdige betrokkenheid bedingen bij de partijen die vanuit de geestelijke gezondheidszorg de adviezen geven.

Een punt van zorg blijft dat leerlingen als residentieel geplaatst elders onderwijs volgen en die niet bekend zijn bij het SWV omdat de desbetreffende onderwijsinstelling verzuimt het SWV op de hoogte te brengen. Op ministerieel niveau wordt overlegd hoe aan deze ongewenste stroom een halt kan worden toegevoerd. Veel samenwerkingsverbanden in het land kampen met 'onverwachte' facturen. Om deze reden is in het weerstandsvermogen hiervoor een bedrag gereserveerd.

Ad e) Zo vroeg mogelijk met ouders in gesprek over de onderwijs- en zorgbehoeften van hun kind opdat een eventuele verwijzing niet als verrassing komt.

Bij de overige risico's is het moeilijker beheersmaatregelen te treffen doordat zij buiten de invloed van het samenwerkingsverband liggen.

Kwantificering van de risico's

Teneinde de risico's te kwantificeren en zo het benodigde weerstandsvermogen te onderbouwen, kan onderstaande matrix worden aangehouden:

Onderwerp	Risico	Impact	Totaal impact	Kans (%)	Bedrag (Impact*Kans)	
a	Deelname S(B)O	onverwachte leerlinggroei SBO op teldatum -10	10 lln. à 4.665,00	€ 46.650,00	75%	€ 34.987,50
		onverwachte leerlinggroei SO op teldatum 1-10	10 lln. à 9.853,00	€ 98.530,00	75%	€ 73.897,50
		onverwachte tussentijdse instroom SBO peildatum 1-2	10 lln. à 4.665,00	€ 46.650,00	50%	€ 23.325,00
		onverwachte tussentijdse instroom SO peildatum 1-2	10 lln. à 9.853,00	€ 98.530,00	50%	€ 49.265,00
b	Krimp	niet begrote inwoners- en daarmee leerlingkrimp	50% van 70.000	€ 35.000,00	75%	€ 26.250,00
c	Personeel in dienst	langdurige ziekte / vervanging personeel	Loonkosten 1 jaar	€ 135.000,00	25%	€ 33.750,00
d	Residentiële lln	onverwachte leerlinggroei	8 lln. à 9.853,00	€ 78.824,00	50%	€ 39.412,00
e	Juridische procedure	onverwacht invoeren juridische ondersteuning	Raming 150.000	€ 150.000,00	50%	€ 75.000,00
f	Rijksbijdrage	Afname rijksbijdrage van 10% op de lichte ondersteuning	Raming 17*8200 lln	€ 140.000,00	25%	€ 35.000,00
g	Rijksbijdrage	Afname rijksbijdrage van 10% op de zware ondersteuning	Raming 35*8400 lln	€ 294.000,00	25%	€ 73.500,00
						€ 464.387,00

Korting op lumpsum schoolbesturen

Passend onderwijs voorziet erin dat wanneer de verplichte afdrachten aan het SO het totale budget zware ondersteuning (inclusief verevening) te boven gaan, er door DUO een automatische korting op de lumpsum van de deelnemende schoolbesturen wordt toegepast, in de vorm van een bedrag per leerling. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht. Wanneer de uitputtingspercentages stijgen en in de buurt van de 100% komen, is er sprake van een reëel risico.

Uitputting zware ondersteuning	2019	2020	2021	2022	2023
Afdracht zware ondersteuning					
de maximale afdracht SO bedraagt:	2.449.870	2.470.075	2.419.946	2.419.946	2.419.946
de werkelijke afdracht (via DUO en SWV) is:	76%	73%	72%	72%	72%

Het uitputtingspercentage voor SO is daalt naar 72%. Hier is derhalve sprake van een gering risico.

Beïnvloedbaarheid van de begrotingsposten

De grootste begrotingsposten zijn slechts op de langere termijn beïnvloedbaar, omdat ze direct bepaald worden door het aantal leerlingen. Het is dus essentieel dat de leerlingstromen worden gemonitord. Met name de residentiële leerlingen moeten nauwlettend worden gevolgd.

Begroting 2020	€	%
Baten	5.134.795	
Afdrachten	2.623.227	51,1%
Programma 1 - Basisondersteuning	964.294	18,8%
Programma 2 - Breedteondersteuning - KortOn	141.575	2,8%
Programma 3 - Breedteondersteuning - Arrangement	524.890	10,2%
Programma 4 - Breedteondersteuning - Deskundigheidsbevorder	150.000	2,9%
Programma 5 - Breedteondersteuning - Observatiegroep	185.000	3,6%
Programma 6 - Breedteondersteuning - Onderwijs en Zorg	170.000	3,3%
Programma 7 - Breedteondersteuning - Steunpunt HB	144.000	2,8%
Programma 8 - Breedteondersteuning - Poortwachter EED	6.050	0,1%
Programma 9 - Bestuur & organisatie	264.730	5,2%
Programma 10 - Kwaliteitszorg	75.000	1,5%
Programma 11- Reserve	319.025	6,2%
Totale lasten	2.944.564	108,4%
Resultaat	-432.996	-8,4%

B3. Verslag toezichthoudend orgaan en medezeggenschap

6. Verslag Raad van Toezicht

Inleiding

In 2019 zijn de wijzigingen in de governance geëffectueerd. Met ingang van 1 januari 2019 is er een volledig bevoegde statutaire bestuurder, een deelnemersraad waarin de gezamenlijke schoolbesturen zijn vertegenwoordigd, een OndersteuningsPlanRaad (OPR) waarin ouders en leerkrachten zijn vertegenwoordigd en een onafhankelijke Raad van Toezicht.

Ook voor de Raad van Toezicht stond het jaar 2019 enerzijds in het teken van het samen verder bouwen aan de nieuwe governance, maar ook het ontwikkelen van een kwaliteitssysteem in navolging van de adviezen van de Onderwijsinspectie.

Medio 2019 besloot de voorzitter, de heer H.J. van Arenthals om redenen van belangenverstrengeling met de belangen van zijn hoofdfunctie het lidmaatschap neer te leggen. De vacature die ontstond werd opgevuld door de heer H. van Daelen.

De Raad van Toezicht bestond in 2019 uit drie leden. Deze leden hebben allen een maatschappelijke achtergrond en inbedding. Daarnaast is er ook voldoende kennis van het onderwijsveld binnen de Raad van Toezicht. Hierdoor kent het toezicht niet alleen diepgang, maar kan de toezichtstaak ook vanuit de samenleving een brede invulling krijgen. Daarbij wordt gewerkt in overeenstemming met de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs.

De leden van de Raad van Toezicht houden toezicht op het functioneren van de bestuurder. Dit gebeurt binnen de kaders, vastgelegd in de statuten en de Wet Primair Onderwijs. De taken van de Raad zijn omschreven in artikel 17 c van de Wet Primair Onderwijs.

Samenstelling

In de Raad van Toezicht was tot 1-7-2019 de heer H.J. van Arenthals voorzitter. In het tweede halfjaar bestond de Raad van Toezicht uit:

De heer M.W. Bakker:	Lid van de Raad van Toezicht Hoofdfunctie: Teammanager Bedrijfsvoering bij de regionale ontwikkelingsmaatschappij in West-Brabant, NV REWIN West-Brabant. Nevenfuncties: Lid van de Raad van Commissarissen bij de RABObank Zuid West-Brabant, Lid van de Raad van Toezicht bij Stichting SOVOR (Jan Tinbergen College Roosendaal), lid van de Raad van Toezicht bij de St. Terweel (ouderenzorg in Goes).
Mevr. F.D. Assink-Aben	Lid van de Raad van Toezicht Hoofdfunctie: directeur bestuurder van Bibliotheek VANnU Nevenfunctie: voorzitter Vereniging Brabantse Bibliotheken, voorzitter Inloophuis de Rose-linde Roosendaal.
De heer H. Van Daelen	Voorzitter van de Raad van Toezicht Hoofdfunctie: gepensioneerd bestuurder p.o. Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht SWV PO Stroomland, Nijmegen e.o. Lid Raad van Toezicht PO Stichting Initia. Dongen

Mevr. Assink is contactpersoon voor de OndersteuningsPlanRaad (OPR)

Het rooster van aftreden ziet er als volgt uit:

	benoeming	periode	herbenoeming
De heer M.W. Bakker	01-04-15	2e	01-04-23
Mevrouw F.D. Assink-Aben	01-01-16	2e	01-01-24
De heer H. van Daelen	10-10-19	1e	10-10-23

Vergaderingen

De Raad van Toezicht heeft in 2019 6 keer vergaderd waarvan 2 keer met de Deelnemersraad. De Raad van Toezicht heeft tweemaal overleg gehad met de OndersteuningsPlanRaad.

In de zomer van 2019 heeft de Raad zich beziggehouden met de sollicitatieprocedure voor een nieuwe voorzitter.

Verder heeft een delegatie van de Raad van Toezicht in december een gesprek gevoerd met de Commissie voor Kwaliteitszorg.

Om nadrukkelijker het veld te horen en te weten wat er speelt is er in 2019 een start gemaakt met werkbezoeken. Er zijn door de voorzitter in december twee gesprekken gevoerd met bestuurders van grote organisaties binnen het samenwerkingsverband.

Relatie met verticaal toezicht Inspectie

In november 2017 heeft de Inspectie haar vierjaarlijkse onderzoek gehouden bij ons Samenwerkingsverband. Daarbij is ook gesproken met een lid van de Raad van Toezicht. Het onderzoek richtte zich met name op de vraag of de kwaliteit op orde was en of er sprake was van een deugdelijk financieel beheer. Met het bestuur zijn toen afspraken gemaakt om twee standaarden van de inspectie, te weten de Kwaliteitszorg en de Verantwoording en dialoog te verbeteren. Deze aandachtspunten zijn met regelmaat onderwerp van gesprek geweest Raad van Toezicht en bestuurder. De Raad van Toezicht heeft daarbij geconstateerd dat het bestuur constructief en concreet verder heeft gebouwd aan een adequate kwaliteitsstructuur. In december 2019 heeft de inspectie het samenwerkingsverband opnieuw bezocht en heeft er ook een gesprek plaats gevonden met twee leden van de raad van toezicht. Daarbij zijn de tekortkomingen uit 2017 opnieuw door de inspectie beoordeeld en het bestuur heeft het verslag met de bevindingen inmiddels ontvangen. Daaruit blijkt dat het bestuur zich op alle punten heeft verbeterd en de tekortkomingen zijn weggenomen.

Doelmatige besteding middelen

De focus van de Raad van Toezicht staat expliciet verwoord in het toezichtkader als de 'WAT-vraag', ofwel de visie van het samenwerkingsverband. In die zin heeft de Raad heeft bij voortdurende voor ogen dat elk kind binnen het samenwerkingsverband recht heeft om het onderwijsaanbod en de ondersteuning te krijgen die het nodig heeft. Daarvoor dienen zoveel mogelijk middelen vrijgemaakt te worden. Dat betekent het maken van goede keuzes, een kleine maar doelmatige centrale staf en het niet onnodig reserveren van middelen. In de vergaderingen met de bestuurder wordt hier uitvoerig bij stilgestaan. De bestuurder voorziet de raad van adequate informatie door rapportages en verslagen en in de dialoog wordt de stand van zaken kritisch besproken en verkend. Ten aanzien van de doelmatige besteding van middelen is de Raad van Toezicht van mening dat er op zorgvuldige wijze wordt omgegaan met de beschikbare middelen en dat er doelgericht wordt geïnvesteerd door middel van deskundigheidsbevordering, arrangementen en projecten. Ook is de Raad van mening dat er zodanige maatregelen zijn getroffen dat de grip op de besteding van de middelen afdoende gewaarborgd is. Voor de komende jaren is een plan neergelegd om te komen tot besteding van overvloedige liquiditeitsreserves. Dit vloeit voort uit richtlijnen van ministerie, inspectie en accountant met betrekking tot het maximale vermogen van samenwerkingsverband. Deze afbakening zal de komende jaren kritisch gevolgd worden in de balans tussen noodzakelijke inzet om de goede dingen te doen en de liquiditeitspositie.

Zelfevaluatie

In 2019 heeft geen bijeenkomst voor zelfevaluatie plaatsgevonden. Dit werd mede veroorzaakt door de wisseling van voorzitters. Wel is er gesproken over de herbenoemingen van de heer M. Bakker en mevrouw F. Assink. Na inwerking van de nieuwe voorzitter wordt voor 2020 wel een zelfevaluatie ingepland.

Klankbordfunctie

Naast de reguliere vergaderingen is er ook buiten de vergaderingen om contact met het Dagelijks Bestuur. Dat heeft in 2019 met name plaats gevonden tussen de voorzitter van de Raad en mevrouw H. Persoon als statutair bestuurder.

Tot slot

Al met al concludeert de Raad van Toezicht met genoegen dat er ook in 2019 op een positieve en constructieve manier verder is gebouwd aan de kwaliteitszorg van het samenwerkingsverband. De nieuwe governancestructuur is tot tevredenheid van iedereen geïmplementeerd.

7. Verslag Ondersteuningsplanraad (OPR)

In 2019 waren 6 besturen vertegenwoordigd in de ondersteuningsplanraad. De bezetting wisselde doordat enkele leden afscheid moesten nemen door verandering van baan en overgang kinderen naar het VO. Dat had tot gevolg dat er een nieuwe voorzitter, adjunct voorzitter en secretaris gekozen moesten worden, die in de vergadering van 23 september zijn geïnstalleerd.

Na de goed bezochte ouderavond in 2018 was 1 van de doelstellingen van de OPR in 2019 te achterhalen in hoeverre zij als orgaan bekend zijn bij hun achterban. Daartoe is een enquête uitgezet onder alle scholen verbonden aan het samenwerkingsverband, met het verzoek deze digitaal door te zetten aan ouders/verzorgers en leerkrachten. Uit de opbrengst van deze enquête kon geconcludeerd worden dat er nog werk aan de winkel is. Voor veel ouders maar ook leerkrachten is het werk van de OPR nog vrijwel onbekend. Het ondersteuningsplan lijkt goed bekend bij leerkrachten die te maken hebben met een leerling en/of klassensituatie die ondersteuning behoeft maar wordt door ouders vrijwel niet gelezen. We hebben onvoldoende uitgevraagd in hoeverre de site van het samenwerkingsverband daartoe wel of niet bekeken werd. De toegevoegde opmerkingen van respondenten hebben ons duidelijk gemaakt dat het van belang is onze achterban direct te betrekken bij evaluaties en dat een gespreksvorm dan meer duidelijkheid geeft omdat er doorgevraagd kan worden.

Naast de vergaderingen die gebruikt werden om deze enquête op te zetten en te interpreteren is er met de directeur-bestuurder gesproken over het begroting en de financiële verantwoording, de inzet van extra middelen en de voortgang van het ondersteuningsplan, waarbij aan het einde van het jaar ook alvast vooruit gekeken is naar het nieuwe ondersteuningsplan. Daarnaast is er uitgebreid gesproken over de gevoerde audits en de daarbij behorende eindrapportage.

Het tweede deel van het jaar is gewerkt aan een nieuwe ouderavond, gepland voorjaar 2020, met als doel het evalueren van het huidige ondersteuningsplan met de achterban, om zo de directeur-bestuurder gefundeerd feedback te kunnen geven bij de ronde tafel gesprekken over het ondersteuningsplan 21-25.

Concreet hebben er in 2019 9 vergaderingen plaatsgevonden. Ondanks de wisselingen in de samenstelling van de OPR heeft de groep nog steeds een breed verdeelde achtergrond en aanwezige kennis op een groot aantal gebieden en kan als volwaardig gesprekspartner optreden.

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
ICT	48	25,00%	500
Meubilair	240	5,00%	500

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve.

Bestemmingsreserve Doelmatige inzet financiële reserves

Er is een bestemmingsreserve doelmatige inzet financiële reserves gevormd om de financiële reserves die de afgelopen jaren gevormd zijn terug te brengen tot een niveau dat het weerstandsvermogen voldoende is om de risico's op te vangen. De inzet van de middelen sluit naadloos aan bij de doelstellingen van passend onderwijs en de visie zoals die is geformuleerd in het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Voor de inzet van de middelen zijn de volgende hoofdditens benoemd:

- Leerkrachten ondersteunen in de begeleiding van / afstemming op leerlingen met gedragsproblemen; met name gericht op vroegtijdig(er) / preventiever signaleren en coaching.
- Ib-ers ondersteunen met de uitlijning / samenwerking met jeugdzorg.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/ zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2019 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2019 97,80%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

En vergelijkende cijfers 2018. - na verwerking resultaatbestemming -

		<u>31-12-2019</u>		<u>31-12-2018</u>	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa		4.215		5.259
	<i>Totaal vaste activa</i>		<u>4.215</u>		<u>5.259</u>
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen		8.364		19.815
1.2.4	Liquide middelen		2.328.370		2.568.958
	<i>Totaal vlottende activa</i>		<u>2.336.734</u>		<u>2.588.773</u>
	TOTAAL ACTIVA		<u>2.340.949</u>		<u>2.594.032</u>
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen		2.069.669		2.333.692
2.2	Voorzieningen		4.067		4.614
2.4	Kortlopende schulden		267.213		255.726
	TOTAAL PASSIVA		<u>2.340.949</u>		<u>2.594.032</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019
En vergelijkende cijfers 2018

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	5.050.631		4.906.859		5.045.879	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	-		5.000		4.150	
3.5 Overige baten	10.861		24.500		20.543	
<i>Totaal baten</i>		<i>5.061.492</i>		<i>4.936.359</i>		<i>5.070.572</i>
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	1.607.244		1.608.440		1.088.279	
4.2 Afschrijvingen	1.044		4.000		1.485	
4.3 Huisvestingslasten	13.681		13.500		13.414	
4.4 Overige lasten	112.131		119.000		84.016	
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	3.591.415		3.608.512		3.598.867	
<i>Totaal lasten</i>		<i>5.325.515</i>		<i>5.353.452</i>		<i>4.786.061</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>-264.023</i>		<i>-417.093</i>		<i>284.511</i>
Totaal resultaat *		<u>-264.023</u>		<u>-417.093</u>		<u>284.511</u>

*(- is negatief)

KASSTROOMOVERZICHT 2019
En vergelijkende cijfers 2018

	Ref.	2019		2018	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering (saldo baten en lasten)			-264.023		284.511
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>					
- Afschrijvingen	4.2	1.044		1.485	
- Mutaties voorzieningen	2.2	-547		1.779	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat			497		3.264
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>					
- Vorderingen	1.2.2/-1.2.2.14	11.451		-19.815	
- Kortlopende schulden	2.4/-2.4.18	11.487		6.981	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal			22.938		-12.834
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			-240.588		274.941
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			-240.588		274.941
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Kasstroom uit overige balansmutaties					
Mutatie liquide middelen	1.2.4		-240.588		274.941
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
		2019		2018	
		€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		2.568.958		2.294.017	
Mutatie boekjaar liquide middelen		-240.588		274.941	
Stand liquide middelen per 31-12			2.328.370		2.568.958

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa

**1.1.2.3 Inventaris en Totaal
apparatuur materiële
vaste activa**

	€	€
Stand per 01-01-2019		
Verrijgings- of vervaardigingsprijs	9.792	9.792
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	4.533	4.533
Materiële vaste activa per 01-01-2019	5.259	5.259
Verloop gedurende 2019		
Afschrijvingen	1.044	1.044
Mutatie gedurende 2019	1.044-	1.044-
Stand per 31-12-2019		
Verrijgings- of vervaardigingsprijs	9.793	9.793
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	5.578	5.578
Materiële vaste activa per 31-12-2019	4.215	4.215

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen	<u>31-12-2019</u>		<u>31-12-2018</u>	
	€	€	€	€
1.2.2.15 Overige overlopende activa	8.364		19.815	
<i>Overlopende activa</i>		<u>8.364</u>		<u>19.815</u>
Totaal Vorderingen		<u>8.364</u>		<u>19.815</u>

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.4 Liquide middelen	<u>31-12-2019</u>		<u>31-12-2018</u>	
	€	€	€	€
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	2.328.370		2.568.958	
Totaal liquide middelen		<u>2.328.370</u>		<u>2.568.958</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Stichting.

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen	Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018	Stand per 01-01-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
	€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen								
2.1.1.1 Algemene reserve	2.049.181	284.511	-	2.333.692	2.333.692	-1.200.798	-	1.132.894
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	-	-	-	-	-	936.775	-	936.775
Totaal Eigen vermogen	2.049.181	284.511	-	2.333.692	2.333.692	-264.023	-	2.069.669

De toelichting over de beperkte doelstelling(en) van de reserve(s) is/zijn vermeld in de Grondslagen.

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018	Stand per 01-01-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
	€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.2.1 Doelmatige inzet financiële reserves	-	-	-	-	-	936.775	-	936.775
Totaal bestemmingsreserves (publiek)	-	-	-	-	-	936.775	-	936.775

2.2.1 Personele voorzieningen	Stand per 01-01-2019	Dotatie 2019	Onttrek-king 2019	Vrijval 2019	Stand per 31-12-2019	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4 Jubileumuitkeringen	4.614	-547	-	-	4.067	-	2.226	1.841
Totaal personele voorzieningen	4.614	-547	-	-	4.067	-	2.226	1.841

2.4 Kortlopende schulden	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
2.4.1 Schulden aan groepsmaatschappijen		90.162		186.588
2.4.8 Crediteuren		46.902		46.409
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen		5.196		6.769
2.4.10 Schulden terzake van pensioenen		1.794		2.224
2.4.12 Kortlopende overige schulden		166		234
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>			144.220	242.224
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW		46.500		-
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen		4.087		5.238
2.4.19 Overige overlopende passiva		72.406		8.264
<i>Overlopende passiva</i>			122.993	13.502
Totaal Kortlopende schulden		267.213		255.726

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3.1	Rijksbijdragen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	4.990.167		4.817.891		4.983.133	
	Totaal Rijksbijdrage		4.990.167		4.817.891		4.983.133
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	60.464		88.968		62.746	
	Totaal Rijksbijdragen		60.464		88.968		62.746
	Totaal Rijksbijdragen		5.050.631		4.906.859		5.045.879
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	-		5.000		4.150	
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		-		5.000		4.150
3.5	Overige baten						
3.5.2	Detachering personeel	9.146		24.500		19.683	
3.5.10	Overige	1.715		-		860	
	Totaal overige baten		10.861		24.500		20.543
4	Lasten						
4.1	Personeelslasten						
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	126.504		208.250		89.587	
4.1.1.2	Sociale lasten	17.321		-		14.902	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	4.496		-		5.129	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	7.025		-		5.715	
4.1.1.5	Pensioenpremies	19.064		-		15.754	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		174.410		208.250		131.087
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	-547		-		1.779	
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	944.205		1.026.140		727.086	
4.1.2.3	Overige	489.176		374.050		228.327	
	Totaal overige personele lasten		1.432.834		1.400.190		957.192
	Totaal personele lasten		1.607.244		1.608.440		1.088.279
	Gemiddeld aantal werknemers						
	Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 2,3 in 2019.(2018: 2,3)						

4.2	Afschrijvingen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa		1.044		4.000		1.485
	Totaal afschrijvingen		1.044		4.000		1.485
4.3	Huisvestingslasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur		13.681		13.500		13.414
	Totaal huisvestingslasten		13.681		13.500		13.414
4.4	Overige lasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten		73.492		103.500		70.834
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen		11.464		10.000		3.989
4.4.5	Overige		27.175		5.500		9.193
	Totaal overige lasten		112.131		119.000		84.016

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening		4.696		6.000		4.886
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden		-		-		-
4.4.1.1.3	Fiscale advisering		-		-		-
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten		-		-		-
			4.696		6.000		4.886

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidig en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountants honoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.5.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW						
4.5.1.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor (v)so	2.289.743		2.207.713		2.166.377	
	Totaal Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW		2.289.743		2.207.713		2.166.377
4.5.2	Doorbetaling op basis van 1 februari						
4.5.2.1	Doorbetaling op basis van 1 februari (v)so	167.122		169.825		289.262	
4.5.2.2	Doorbetaling op basis van 1 februari sbo	100.978		140.560		55.829	
	Totaal Doorbetaling op basis van 1 februari		268.100		310.385		345.091
4.5.3	Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen		1.033.572		1.090.414		1.087.399
	Totaal Doorbetalingen aan schoolbesturen		3.591.415		3.608.512		3.598.867

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2019	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		-1.200.798
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>		
2.1.2.1	Doelmatige inzet financiële reserves	936.775	
	Totaal bestemmingsreserves publiek	<u>936.775</u>	<u>936.775</u>
	Totaal resultaat		<u><u>-264.023</u></u>

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Corona-crisis

Sinds begin maart 2020 worden door de Rijksoverheid maatregelen afgekondigd in het kader van de bestrijding van het Covid-19 virus, beter bekend als het Corona-virus. Deze maatregelen hebben grote impact op het leven van mensen, de economie en ook het onderwijs. De regering heeft op 15 maart besloten dat de scholen met ingang van 16 maart 2020 zijn gesloten. Inmiddels is duidelijk geworden dat de basisscholen op maandag 11 mei 2020 de deuren weer mogen openen in beperkte mate.

Hoewel de impact van het Corona-virus op de organisatie van het onderwijs groot is, verwacht het bestuur geen verhoogde risico's ten aanzien van de continuïteit van de Stichting Brabantsewal PO. De belangrijkste risico's betreffen de gezondheid van leerlingen en personeel en de kwaliteit van het onderwijs. Het bestuur verwacht dat de Corona-crisis invloed kan hebben op het ziekteverzuim.

De uitbraak van het Corona-virus heeft geen invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het bestuur neemt passende maatregelen om de onderwijsactiviteiten in 2020 te verzorgen. De jaarrekening 2019 is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm 2019	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelnamepercentage
Lowys Porquinstichting	Stichting	Bergen op Zoom	4	-
Stichting SOM	Stichting	Bergen op Zoom	4	-
SIPO	Stichting	Breda	4	-
Stichting ABBO	Stichting	Bergen op Zoom	4	-
Stg. Onderwijs Kruisland	Stichting	Kruisland	4	-
Stichting KPO	Stichting	Roosendaal	4	-
Stg. RK Mytyschool	Stichting	Roosendaal	4	-
Het Driespan, Koraalgroep	Stichting	Etten-Leur	4	-

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

VERANTWOORDING SUBSIDIES

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		Prestatie ultimo verslagjaar	
	Kenmerk	Datum	uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Gegaafde leerlingen	HBL19036	30-10-2019		x

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand 1-1-2019	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Stand ultimo 2019	Saldo nog te besteden ultimo 2019
	Kenmerk	Datum								
Begaafde leerlingen	HBL19036	30-10-2019	186.000	-	-	-	46.500	-	46.500	186.000
	Totaal		186.000	-	-	-	46.500	-	46.500	186.000

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

n.v.t.

WNT-VERANTWOORDING 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De Stg. Passend Onderwijs Brabantsewal PO is een samenwerkingsverband. Voor onderwijs gerelateerde instellingen geldt geen indeling in een bezoldigingsklasse en geldt altijd het WNT bezoldigingsmaximum van € 194.000.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e

WNT-VERANTWOORDING 2019

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris	
Aanhef	Mevrouw
Voorletters	H.M.B.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Persoon

Functiegegevens in verslagjaar (2019)	
Functie(s)	directeur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,800
Dienstbetrekking	Ja
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	n.v.t.

Bezoldiging in verslagjaar (2019)	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	61.892
Beloningen betaalbaar op termijn	11.165
Subtotaal bezoldiging	73.057
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Bezoldiging	73.057
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	155.200

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)	
Functie(s)	directeur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,800
Dienstbetrekking	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	57.703
Beloningen betaalbaar op termijn	10.111
Bezoldiging	67.814
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	151.200

Toelichting

Bovenstaande leidinggevende topfunctionaris heeft geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Bij deze leidinggevende topfunctionaris is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

WNT-VERANTWOORDING 2019

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder						
Aanhef	De heer	De heer	Mevrouw	De heer	De heer	De heer
Voorletters	M.	M.	F.D.	H.J.	H.J.	H.F.H.M.
Tussenvoegsel						van
Achternaam	Bakker	Bakker	Aben	Arenthals	Arenthals	Daelen

Functievervulling in verslagjaar (2019)

Functiecategorie	Lid	Lid	Voorzitter	Voorzitter
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	10-10
Afloop functie	31-12	31-12	31-05	31-12

Bezoldiging in verslagjaar (2019)

Bezoldiging	-	2.420	2.000	-	1.179	787
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-	-	-
Bezoldiging	-	2.420	2.000	-	1.179	787
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	-	19.400	19.400	-	12.039	6.617

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)

Functiecategorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Voorzitter
Aanvang functie	01-01	18-01	01-01	01-01	18-01
Afloop functie	18-01	31-12	31-12	18-01	31-12
Bezoldiging	-	2.420	2.000	-	2.730
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	-	28.350	18.900	-	18.900

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionarissen hebben geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Er zijn geen niet uit balans blijkende rechten en verplichtingen die hier moeten worden toegelicht.

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN RAAD VAN TOEZICHT

Bestuurder(s)

Naam	Plaats	Datum	Ondertekend	Reden niet ondertekend

Toezichthouder(s)

Naam	Plaats	Datum	Ondertekend	Reden niet ondertekend

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Er is statutair niets geregeld inzake de bepaling van het resultaat.